

Kapitał społeczny jako fundament wzrostu zatrudnienia

Koszty tworzenia miejsc pracy to zagadnienie, które często pozostaje niedocenione w debacie publicznej, mimo że ma fundamentalne znaczenie dla funkcjonowania i rozwoju gospodarki. Często sprowadza się je do wysokości pensji pracownika. W rzeczywistości obejmują znacznie więcej wydatków, takich jak składki na ubezpieczenia, podatki, zakup sprzętu, utrzymanie infrastruktury czy koszty operacyjne. W zależności od sektora gospodarki, nakłady na utworzenie jednego miejsca pracy mogą się znacznie różnić, wahając się od stosunkowo niskich kwot w usługach i handlu po wielomilionowe inwestycje w sektorach technologicznych i przemysłowych. W branżach usługowych czy handlowych, gdzie działalność często polega na pracy ludzkiej, a wymagania dotyczące infrastruktury są stosunkowo niewielkie, koszty tworzenia miejsc pracy mogą być relatywnie niskie. W wielu przypadkach wystarczy podstawowe wyposażenie biurowe, wynajęta przestrzeń i dostęp do internetu, aby firma mogła rozpocząć działalność i zatrudnić nowych pracowników. Dzięki temu firmy działające w tych sektorach mają większą elastyczność i mogą szybko reagować na zmieniające się potrzeby rynku. Zupełnie inaczej wygląda sytuacja w branżach wymagających dużych inwestycji w infrastrukturę i technologię.

Koszt stworzenia miejsca pracy w przemyśle i budownictwie

W przemyśle czy budownictwie utworzenie miejsca pracy wymaga zakupu drogich maszyn, urządzeń, specjalistycznych narzędzi i materiałów, a także zapewnienia odpowiednich warunków do pracy zgodnych z wymaganiami bezpieczeństwa i jakości. Dodatkowo, przedsiębiorstwa z tych sektorów często muszą inwestować w powierzch-

nię produkcyjną, magazyny oraz logistykę, co dodatkowo zwiększa koszty. W takich przypadkach **utworzenie jednego miejsca pracy może kosztować setki tysięcy zł, a w niektórych sytuacjach nawet przekraczać milion złotych. Jeszcze wyższe koszty ponoszą firmy działające w tzw. biznesie aortowym, czyli w sektorach, gdzie konkurencja odbywa się na poziomie międzynarodowym i wymagane są najbardziej zaawansowane technologie. W tych branżach średni koszt utworzenia jednego miejsca pracy oscyluje wokół 1 mln zł, a czasem nawet go przekracza.** Wynika to z konieczności inwestowania w najnowsze rozwiązania technologiczne, automatyzację procesów, a także wyspecjalizowaną kadre. Wysokie wymagania techniczne i globalna konkurencja sprawiają, że firmy muszą nieustannie modernizować swoje zakłady, co wiąże się z ogromnymi nakładami finansowymi. Przykładem może być firma Intel, w której koszt utworzenia jednego miejsca pracy sięga ok. 9 mln zł. To pokazuje, jak duże inwestycje są niezbędne w sektorach zaawansowanych technologii.

Przykładem wysokich kosztów tworzenia miejsc pracy jest również branża transportowa. W firmie transportowej utworzenie stanowiska pracy dla kierowcy wiąże się z koniecznością zakupu ciężarówki, której koszt wynosi ok. 100 tys. euro. Oznacza to, że przedsiębiorca musi zainwestować znaczną sumę pieniędzy, aby stworzyć jedno miejsce pracy dla kierowcy. A to tylko jeden z elementów – oprócz samego pojazdu dochodzą jeszcze wydatki na paliwo, ubezpieczenie, serwisowanie czy opłaty drogowe. Taki wydatek jest niezbędny do realizacji usług transportowych i generowania przychodów przez firmę.

W istniejących już firmach można oszacować koszt pojedynczego miejsca pracy, dzieląc wartość aktywów

przedsiębiorstwa przez liczbę zatrudnionych osób. Takie obliczenia pokazują, jak duże nakłady są potrzebne, aby firma mogła utrzymać swoją działalność i zapewnić pracownikom stabilne warunki zatrudnienia. W przedsiębiorstwach, szczególnie tych mniejszych, barierą w zwiększaniu zatrudnienia jest nie tylko konieczność poniesienia kosztów samego wynagrodzenia, ale także zapewnienia odpowiednich warunków technicznych i organizacyjnych.

W Polsce proces tworzenia nowych miejsc pracy jest dodatkowo utrudniony przez ograniczoną dostępność kapitału. W krajach wysoko rozwiniętych przedsiębiorstwa mogą liczyć na wsparcie dużych inwestorów lub korzystne warunki kredytowe, co pozwala im szybciej się rozwijać i zatrudniać więcej pracowników. Wiele firm w Europie Zachodniej i USA ma także stabilne źródła finansowania dzięki inwestycjom międzynarodowych korporacji, co zapewnia im większą elastyczność w podejmowaniu decyzji o ekspansji. W Polsce sytuacja wygląda inaczej – wiele przedsiębiorstw musi bazować na własnych zasobach finansowych lub korzystać z kredytów bankowych, które wiążą się z koniecznością posiadania zabezpieczeń i kapitału własnego. Wysokie koszty finansowania oraz niestabilne otoczenie regulacyjne sprawiają, że firmy działają ostrożnie i nie zawsze mogą pozwolić sobie na szybkie zwiększanie zatrudnienia. Ponadto, zmieniające się przepisy oraz biurokracja mogą stanowić dodatkową barierę dla przedsiębiorców, którzy muszą poświęcać czas i zasoby na dostosowanie się do nowych regulacji zamiast na rozwój działalności.

Zrozumienie, jak wysokie mogą być koszty utworzenia nowych stanowisk pracy, pozwala lepiej ocenić wyzwania, przed którymi stoją przedsiębiorcy. W sektorach o małych wymaganiach kapitałowych zatrudnienie może zwięks-

sząć się szybciej, ponieważ tworzenie miejsc pracy nie wymaga dużych inwestycji. Natomiast w branżach przemysłowych czy technologicznych, gdzie każde stanowisko pracy wymaga ogromnych nakładów finansowych, tempo wzrostu zatrudnienia jest wolniejsze, a każda decyzja o zwiększeniu liczby pracowników musi być dokładnie przemyślana.

W rozwoju gospodarczym kluczowe jest zapewnienie przedsiębiorcom dostępu do kapitału oraz stabilnych warunków prawnych i podatkowych. Firmy działające w bardziej przewidywalnym otoczeniu regulacyjnym i z lepszym dostępem do finansowania mogą łatwiej podejmować decyzje inwestycyjne i tworzyć nowe miejsca pracy. Wprowadzenie zachęt inwestycyjnych, uproszczenie procedur administracyjnych oraz wspieranie innowacyjnych projektów mogłoby znacznie zmniejszyć koszty tworzenia miejsc pracy i przyczynić się do wzrostu zatrudnienia w Polsce.

Rola kapitału społecznego

Kapitał społeczny odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu warunków sprzyjających wzrostowi zatrudnienia. Nie można go sprowadzać wyłącznie do relacji międzyludzkich, ponieważ obejmuje także poziom zaufania w gospodarce, jakość instytucji publicznych oraz stabilność przepisów. Przedsiębiorstwa, które funkcjonują w środowisku wspierającym innowacyjność i współpracę, mają znacznie większe szanse na rozwój, a tym samym na tworzenie nowych miejsc pracy.

Zaufanie do instytucji publicznych ma kluczowe znaczenie dla decyzji inwestycyjnych przedsiębiorców. W krajach o wysokim kapitale społecznym stabilne regulacje umożliwiają długoterminowe planowanie i rozwój firm. Gdy prawo jest przewidywalne, przedsiębiorcy chętnie inwestują i tworzą miejsca pracy. Natomiast niestabilne

przepisy zmuszają firmy do ostrożności, ograniczając inwestycje. Państwa wspierające stabilność regulacyjną, jak Niemcy, tworzą sprzyjające warunki dla biznesu, podczas gdy częste zmiany prawa zniechęcają do rozwoju i inwestowania w kapitał ludzki.

Wysoki poziom kapitału społecznego sprawia, że firmy chętniej podejmują współpracę z innymi podmiotami, co sprzyja innowacyjności i zwiększeniu zatrudnienia. W krajach skandynawskich przedsiębiorstwa często angażują się w długofalowe projekty badawcze we współpracy z uczelniami i instytucjami publicznymi. Takie działania umożliwiają rozwój nowoczesnych technologii i tworzenie nowych miejsc pracy w sektorach wymagających wysokich kwalifikacji. Przedsiębiorstwa, które mogą liczyć na wsparcie ze strony państwa i społeczeństwa są bardziej skłonne do podejmowania ryzyka i wprowadzania innowacji, co z kolei prowadzi do większego zapotrzebowania na wykwalifikowaną kadrę.

W Polsce kapitał społeczny stopniowo się rozwija, ale nadal istnieją bariery utrudniające firmom ekspansję i tworzenie nowych stanowisk pracy. **Jednym z największych wyzwań jest brak zaufania do instytucji publicznych oraz niestabilność regulacyjna, które sprawiają, że wielu przedsiębiorców niechętnie podejmuje długoterminowe zobowiązania inwestycyjne.** Konieczne są reformy, które zwiększą przejrzystość przepisów, uproszczą procedury administracyjne i ułatwią dostęp do finansowania w przypadku małych i średnich firm.

Budowanie silnego kapitału społecznego wymaga także inwestycji w edukację i rozwój kompetencji społecznych. W krajach o wysokim poziomie zaufania system edukacyjny kładzie duży nacisk na rozwój umiejętności współpracy, kreatywnego myślenia i przedsiębiorczości. Takie podejście sprawia, że młodzi ludzie są le-

piej przygotowani do funkcjonowania w dynamicznym świecie pracy i chętniej podejmują inicjatywy biznesowe. W Polsce wciąż dominuje model edukacji oparty na teoretycznym przyswajaniu wiedzy, co sprawia, że absolwenci często nie mają rozwiniętych kompetencji niezbędnych do skutecznego działania na rynku pracy. Wzrost zatrudnienia zależy nie tylko od dostępności kapitału finansowego, ale także od jakości relacji społecznych, stabilności instytucji i efektywności systemu regulacyjnego. Kraje o wysokim poziomie kapitału społecznego są bardziej konkurencyjne na rynku międzynarodowym, ponieważ ich przedsiębiorstwa mogą działać w przewidywalnym środowisku, łatwiej uzyskiwać finansowanie i podejmować współpracę na szeroką skalę. **Polska, chcąc konkurować z rozwiniętymi gospodarkami Europy, powinna skoncentrować się na reformach zwiększających poziom zaufania społecznego i poprawiających stabilność regulacyjną.** Wprowadzenie przejrzystych i przewidywalnych zasad dla biznesu oraz wsparcie innowacyjnych przedsięwzięć mogłoby w znaczny sposób przyczynić się do zwiększenia liczby miejsc pracy i poprawy konkurencyjności polskiej gospodarki.

Kapitał społeczny rozwija się latami i odgrywa kluczową rolę w gospodarce. Wpływa na efektywność firm, stabilność rynku pracy i konkurencyjność kraju. Wysokie zaufanie między obywatelami, instytucjami i biznesem sprzyja współpracy, ułatwia inwestycje i zwiększa zatrudnienie. Im większa gotowość do współdziałania, tym lepsze warunki dla firm i rynku pracy. Stabilne regulacje i zaufanie sprzyjają inwestycjom, podczas gdy ich brak prowadzi do biurokratycznych barier i ogranicza rozwój przedsiębiorczości. Silne fundamenty współpracy między państwem, biznesem i obywatelami wspierają wzrost gospodarczy oraz stabilność zatrudnienia.

Partner działu:

Fakro Sp. z o.o.
www.fakro.pl

 FAKRO®